

UJVIDÉKI NAPLÓ.

Társadalmi és a városi közügyeket szolgáló hetilap.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő: Dr. Elschléger Dezső.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
évre	S.— korona	Szerkesztő: Cserynei A.	II. Rákóczi Ferenc-út 35. I. emelet.
Fél évre	4.— „	Főmunkatárs: Dr. Kardos László.	
Egyes szám 10 fillér.		Megjelenik minden vasárnap.	

A drágaság.

Egy francia újságcikkely bejárja az egész világsajtót. Az érdeklődést fölkellette, mert olyan témát érintett, mely szívünkben fakad. Panaszra, sóhajra, jajgatásra tereli az embert de egyéb semmi . . . . .

A francia még sirni is másképpen tud, mint mi. Oly eleganciával és nyugodt szellemességgel végzi ezt, mintha egy novella franciás hangja tonusát hallatná. Pedig gyászol ez, melynek szomoró dallama bejárja a világot. Visszhangot kelt, de enyhülést nem hoz.

Ez kellene. Nem a jajgatás, hanem a mód kellene, mely a helyes kibívót megtalálná.

Egyet különösen nagyon helyesen mond az említett francia cikkek, mindenki könnyeben segíthet magán, mint a hivatalnok ember. Ha a szabó drágábban fizeti a húst, mint az előtt, akkor »bevasalja« a ruhán, amit a mészárosnak készít. Így a többi mesterember is, de min szerezzon kárpótlást a szegény hivatalnok?

Csakis önönmagán.

Fizetését, akármennyire nőgatja, föl nem emelik. Mindenre tellik, de a szegény tisztviselő, különösen a nagy városban élő, a képzelhető legnagyobb nyomorban sinylődik. Itt tenni kell valamit, mégpedig a legsürgősebben mert félt, hogy már elviselhetetlenné válik a drágaság.

Remélhetőleg a kormány megtesz minden lehetőt. Mint jól értesült forrásból tudjuk a kormány első sorban a nagyszaladú hivatalnokoknak helyhez mért drágasági pótlékot utalványoztat ki. Ez enyhülést hoz a fájó sebekre Gondoskodás történik az olcsóbb hús behozataláról. Városunkban városi mészárszéket állítanak fel.

Míg ez bekövetkezik a hivatalnokokat meg kell kímélni a jétékonycélu pumpolásól. Adjanak azok kiket az Isten minden földi jóval megáldott.

Ezek nem érezhetik annyira a drágaságot, mint a szegény hivatalnok, kinek az olvasott fillérje a falat kenyérré való.

Mikor azok a mosolygó nének és kisasszonyok az ilyen szegény hivatalnoknál megjelennek, vérző szívvel adakozik a jétékony célna. Pedig vétkezik, mert az a né-

bány fillér, amit a jétékonyosság oltására áldozt az a saját családjától vonja el. Ez pedig bűn. Nincs senkinek, vagy ha van, akkor nagyon kevésnek az az erkölcsi bátorsága, hogy szemébe merné mondani a jétékonyossági néneknek: — kérem hagyjanak békében, nem adhatok, mert én csak nem kéregethetek, ha családomnak kellene adnom és nincs, mert a jétékonyosság elnyeli. Van egy megszívlelésre méltó indítványunk:

Legyen Ujvidék e tekintetben az első; mely a kezdeményező lépést megteszi. Vonjuk össze az összes jétékonyossági intézményeket, egyesületeket egy általános jétékonyossági intézménnyé és helyezzük a városi hatóság főnhatósága alá. Ez ossza ki a segélyezéseket. Az összes jétékony növegyesületeket. Gyermekbarát, Erzsébet stb. egyesületek egy jétékony bizottság vezetése alá kerüljön. *Nász mindegyik egyesületnek nemes célja egy: segíteni embertársát.*

Csakis a vallási hitellett összeforrott egyesületeket hagynók meg a felekezeteknek, de a többit mind kivonók a mostani vezetősége kezeiből. *Semmi egyéb okból, mint hogy egy is egy célt szolgálnak, szolgálják ezt: egyesült erővel és így több jut a jétékonyosság igaz céljaira.*

Cs. M.

Rajz-és (slőjd) munkakiállítás az áll. polg. fiúiskolában.

Mielőtt a cimben jelzettekkel foglalkoznám, szükségesnek tartom, hogy elmondjam városunk közönségének, mindazoknak kik a hírlapot kezeikbe veszik azt: hogy mi a polgári iskola?

A polgári iskola a közönségnek lenéztet iskolája, mely kevés pályára képesít. Ez a vélemény, melyet fent elmondtam épen rávall Magyarország lakosságának karakterében rejli felületességére, melyel kritikát gyakorol a nemes és a jó felett helytelenül, a leghelytelenebbül.

Tudják önök mi a polgári iskola? A jövő iskolája. Nem ugyan a mai megjelenésében, de annak belátásával, hogy Magyarországnak nincs szüksége diplomás, nyomorogó latainerekre, de igen is van szüksége művelt gyakorlati emberekre, kereskedőkre,

technológusokra, iparosokra stb. stb., elérkezik az az idő, hogy a jelenlegi polgári iskolai tanárképző intézet tanidejét egy évvel kibővíti és az alsófokú iparosoktatásra szakképezett tanterfiakat fogna adni e hazának, egyben a polgári iskolát, általános műveltséget adó ipariskolává fogják változtatni. És ez volna a helyes, mert a mi elmaradott iparostanonciskoláink nemcsak nem felelnek meg e célnak jelen mivoltukban, de egyenesen neveltséges, avult intézmények azok.

A polgári iskolában képeztetnek emberré a gimnáziumokból reáliskolákból kibuktatott elemek.

Azért valóságos mentsvéra a latinnal és a gimnáziumi rendszerrel megbirkózni nem tudó tanulóknak. A polgári iskola, gyakorlati irányú iskola, mely az életnek nevel munkást és nem egyetemtitelket, nyomorogó diplomás latainereket.

S ha tisztán akarjuk látni a tudományos pályára való tülekedés ijesztő kérdését, akkor tessék a polgári iskolától való irtózáásban, másrészt az iparospályá lenézésében keresni a bajt.

Hogy a polgáriban helyes, haladó, modern irányú oktatás folyik bizonyítja a f. hó 18-án megnyitott kiállítás:

A első teremben látunk szebbnél-szebb 14—15 éves fiúk tehetségét valósággal túlszárnyaló, sikerült szabadkézi, mértani, ábrázolói, művészi ornamentikai, tervezési munkákat. Azonkívül egy egész halmaz akvarell csendéletet, melyek látni, érezni tanítják az ifjú embert.

A rajzkiállítás igen nívós és szakszerű vezetésre enged következtetni.

Különösen az ábrázoló nehéz studiuma igen jó külsejű és precíz belső tartalmú rajzokkal van képviselve. Nagy kézügyesség fejlesztő, tusozott oszlopok is szerepelnek a görög klarikus művészetből, valamint a (composita) átmeneti korból.

A sok sikerült motívum tervezés, melyeknek gyakorlati hasznuk a legtöbb, a kiállítás legnagyobb részét teszik ki.

A tanulók közül kik a legszebb eredményt mutatták fel a következők: Popovics III. o. t. az ábrázoló mértanban Maurits J. IV. o. t. oszlop fejek ügyes rajzolója, Makk

Fischer Testvérek

műszeki telepe.

Elvállal: köponti fűtést, szellőztetést, vízvezetési és csatornázási berendezéseket, villany- és erőátvitelt, ugyszintén kutfúrás és hygienikus berendezést, Minden e szakmába vágó egyéb munkálatok a legjutányosabb ában. *Tervek és költségjegyzék díjlanok.* Portos, lakásmeretes, leggondosabb kivitel. — *Jó munka.*

UJVIDÉK

II. Rákóczi Ferenc-utca 57. szám

Telefon:

R. IV. Gottwald E. IV. Longaner IV. Lovrécovics IV. Kurtz IV. Bergmann IV., mind együtt egyik kitünő akvarellisták. Továbbá: Stojnov Nenád III. o. t. Popovics P. III. Papp Mihály I. o. t. önálló tervezők: Tarr III. o. t. Balizs III. o. t. Göttl III. Jahn II. Schmit II. o. t. Krausz III. o. t. mint az ornamentikai tervezésből legtöbbet felmutatók.

Az elmondottak, bár csak vázlatosan de eléggé karakterizálják a mi polgári fiúiskolánk ezirányú működését. Különösen dicsérei e fáradságos munka Kruspér István rajztanárt, ki tehetségét, tudását e kiállítással erősen kitejéztette. (Gratulálunk.)

A második teremben vannak kiállítva a slójd munkák három csoportban: fa, agyag és papírmunkák.

A slójd vagy játékmunka Svédországból származott át hozzánk, s bátran mondhatjuk, hogy hazánk kevés ilyen okos dolgot vett át a külföldtől mint épen a slójd.

Tekintsük a házi munkára való iskolai oktatást, kézügyesség fejlesztést a polgári iskolának jövő ipari szellemű oktatási rendszerre előhírnökének, akár egy szórakoztató, életre készítő gyakorlati kézi munka tanításnak, vagy egyszerű kölföld utánzásnak egyre megy a dolog. A határtalan haszonnak ami a slójdból a tanulóra háramlik, legyen bármi a neve, mégis haszon marad.

Ott tanulja meg a gyermek a fűrésza kalapács és fogó, furóval való bánásmódját, s bizonyára nem retten vissza soha az életben a testi munkától, sőt élvezetet talál benne.

Senkinek sincs a homlokára írva, hogy nem kerül-e valamikor olyan helyzetbe, hogy a fűrészt kell kezébe venni, milyen jó lesz akkor a lenézett polgári iskolában tanultakat elővenni.

A kiállítás osztályonként igen ügyes csoportokban van összesítve.

A plasztikai érzék fejlesztésére való agyagmunkáktól keresztül a fa és papírmunkák egy általános jövedő munkássereg igyekvése tükröződik vissza, mely körülmény a követendő példagyanánt a gyermekmunkásokkal együtt dolgozó fáradhatatlan vezető tanárt: Kempl Györgyöt dicséri, ki ebbeli szakavatottságát már a múltban is megmutatta, bár ilyen kiállításaink nem igen voltak.

A kiállítások közül dicsérettel említjük meg, Pamunkások: Vékes Ferenc, Ditrich Sándor, Sánta János, Jankovits Spaszoje, Bálizs András, Göttel Jakab III. o. tanuló. Agyag munkások: Mössinger Károly, Alexi János I. o. t. tanuló. Huhmann Mihály Stegh Mihály II. o. t. tanuló. Bálizs András, Gökél Jakab III. o. t. Papírmunkások: Mössinger K. Stegh Imre, Schäffer Béla I. o. t. Stegh Mihály, Csap István Huhmann Mihály, Ott János II. o. t. Mindenben ki-

válók: Koblheb Konrad, Marecskó Ferenc, Maurits János, Gottwald Ernő, Bergmann József, Kurtz Kornél IV. oszt. tanulókat.

Általában mi idegen szemlélők örömmel tapasztaljuk a helybeli polgári fiúiskola szemléli színvonalának napról-napra való emelkedését, a multak íjesztő elhanyagoltságából való kiemelkedését.

Nem mulaszthatjuk el hogy az intézet igazgatójának Kardos Ignác-nak elismeréssel ne adózzunk azért a munkájáért, melylyel törekszik ennek az intézetnek színvonalát minél magasabbra emelni, hogy vidéki kulturmissziójának minél fényesebben megfelelőhessen.

Kritikus.

Közgyűlés.

(előadta Lakity J. v. aljegyző.)

F. hó 22-én csütörtökön d. u. 4 órákor tartott meg a városháza nagy tanácstermében. 21 pontot tárgyaltak; melyek bár sürögősek és elhalaszthatatlanok voltak, mindazonáltal érdekeltek. A tárgysorozat egyetlen érdekes pontja a f. évi április-május hóról szóló

Polgármesteri jelentés

mely a következőkben terjesztetett a közgyűlés elé: 1.) A közigazgatás menete a lefolyt április és május hónap rendes volt. 2.) A lefolyt április és május hónap tartott: 1 rendes közgyűl 17 tanács ülés, 2 közigazgatási biz. ülés, 8 árvaülés, 2 szünügyi biz. ülés, 1 nyugdíj választmányi, 1 gazdasági biz. 1 ovodafelügyelő biz. ülés. 3.) A lefolyt ápr. és május hónap kiadott: iparigazolvány 55, ipar engedély 55, munkakönyv 163, zeneengedély 310, marhallevél 4146, szőlőátulvány 22, előfogat 2, külhoni utlevél 38, cselédkönyv 25, igazolási jegy 15, keresk. tanonc szerződés kötöttet 12, toloncoltatott 88, továbbbiatott 13. 4.) F. évi ápr. hóban a közegészségügyi állapot nem volt kedvezőtlenebb, mint megelőző hónapban, mert habár a vörhenyben való megbetegedések száma kevésbé szaporodott, apadt a diphtériában való megbetegedések száma. A vár. főorvosi hivatalnál a köv. ragályos betegségek lettek bejelentve: vörheny 14, diphtéria 8, kanyaró 5, hőkharut 3, fültömírgy lob 3, hasihagymáz 1 esetben. Apr. hóban elhalt 60 egyén, ezek közül tüdőgümőkórban 12, vörhenyben 2, diphtériában 2. Halva születtek 4 gör. kel. 1 r. kath. és 1 református szüőktől. Hét éven aloli nem gyógykezelt gyermek 2. Vallásfelekezet szerint volt az elhaltak közül gör. kel. 30, r. kath. 16, reform. 7; evang. 3, gör. kath. 2, izraelita 2. A vár. kórházban f. évi március hó végén 24 beteg maradt ápolás alatt. Ápr. hó folyamán felvétetett 147 és így ápr. hóban 271 beteg lett gyógykezelve. Ezekből mint egészséges lett elbocsájtva 104, javultan 27, gyógyultan 3, és meghalt 7. Ápr. hó végén maradt tehát a vár. kórházban ápolás alatt 130 és pedig 76 férfi és 59 nő. F. évi máj. hóban a közegészségügyi állapot kedvezőbb volt, mint a megelőző hónapban, mert a ragadó betegségek és halálozások száma apadt. A vár. főorvosi hivatalnál a köv. ragály és betegség-

gek lettek bejelentve: vörheny 14, diphtéria 6, kanyaró 2, bárányhimlő 1 és fültömírgylob 1 esetben. Május hónapban elhaltak 54-en ezek közül tüdőgümőkórban 9, vörhenyben 1 esetben. Halva szül. 1 gör. kel. szüőktől. Vallásfelekezet szerint volt, az elhaltak közül r. kath. 171 és gör. kel. 18, reform. 6, evang. 4, gör. kath. 4, izraelita 1 és élve született kereszteleten 3. A vár. kórházban f. é. ápr. hó végén 130 beteg maradt ápolás alatt. Május hó folyamán felvétetett 171 és így május hónapban 301 beteg lett gyógykezelve. Ezekből, mint egészséges elbocsájtott 102, javultan 56, gyógyultan 10 és meghalt 10. Május hó végén maradt tehát a vár. kórházban ápolás alatt 123 beteg és pedig 72 és 52 nő. 5.) A vár. közbiztonság f. é. május hónapban levagott 196 nagy szarvasmarha, 491 szarvaspó borjú, 589 sertés és 2319 juh és bárány, összesen 3595 darab. A közbiztonságtól elvonatott és megsemmisített 4 sertés sertésvesz miatt. Levagott állapotban behoztak 6 szarvasmarhát. — Jelenti ezután a polgármester, hogy f. hó 1-én a főispán Ur Oméltósága vezetése alatt törv. hat. biz. tagokból álló küldöttséggel résztvett a kalocsai érsek beiktatási ünnepélyén s törvényhatóságunk nevében üdvözölték. Érsek ur Öngyméltóság köszönetét fejezte ki s városunk közönségének üdvözlését küldi.

A vízvezetési előmunkálatokat illetőleg jelenti

hogy a próbakutak és próbaszivattyúzást e hó elején Farkass Kálmán minisz. oszt. tan., a közegészségügyi mérnök ösztály vezetője felülvizsgálta és megállapította a két rendkívüli vízbőségét. Ugyanez alkalommal a vízvezetési bizottság is tárgyalta a kérdést és abban történt megállapodás, hogy a szivattyúzást folytassák, a víznyelés mérésére egy nagyobb vízmérőórát szereznek, a vizet többször analizáltassák és hogy a vízvezető rétegek geológiai elbírálására a földtani intézettel egy geológus kiküldését kérik. Végül a bizottság elérkezettnek látja az időt arra, hogy a tervezés kérdéssel is foglalkozzunk és azért javasolja, hogy a város egy megbízható mérnököt a tervezési munkára ajánlatot kérjen, ugy hogy a próbaszivattyúzás befejezésével a tervezés iránt is határozat legyen hozható. Az intézkedések minden irányban megtörténtek s a megkívánható javaslatokat a városi tanács előfoglalja terjeszteni a próbakutak befejezésével. — A hidépítés ügyével miután ez ügyben is a városi tanács már rövid időn belül abban a helyzetben lesz, hogy érdemleges javaslatokat tehet, ezuttal közebben nem foglalkozik, csak annyit tart szükségesnek megemlíteni, hogy az építési költségekhez való hozzájárulás érdekében mult hó 30-án főispán ur Oméltóságával személyesen eljár Horvát-Szlavon és Dalmátországok nagy mélt. Bánjánál, ahol azt az ígéretet kapták, hogy ez ügyet tanulmányozzák s az eredményről még a június hó folyamán értesíteni fognak bennünket, az értesítést, f. hóban meg is kaptuk, azonban sajnos azzal, hogy a hidépítés költségeihez Horvátország országos kormányja nem járulhat hozzá, mert az évi ötvenezer korona hozzájárulási összegben, amit a magyar kormány ki-

ELRAGADTATÁSSAL

Uj Ujvidéken!

— SZEMLELI MINDENKI —

Uj nálunk!

az ENYVESHÁT

képeit.

12 darab eredeti fénykép 30 krajcár. Két arckép egy felvételen 12 darab 1 korona.

Ha elégedett embert akar látni, fényképeztesse le magát az enyveshátnál.

Kossuth Lajos utca 5. szám.

látásba helyezett, benne van a Horvát-Szlavonország hozzájárulása és mert nincs semmi kilátás, hogy akár Szerem vármegye, akár pedig ennek városai és más érdekelték is hozzájárulának a hidépítés költségeihez s végre, mert a Horvát-Szlavon Dalmáciaország országos kormánya részéről ilyen hozzájárulás soha kihatásba nem helyeztetett. Ebben az első cs. kir. szab. Dunagözhajozási tartsáság I. évi június 10-án kelt leveleiben arról értesít, hogy a hidépítési költségeihez 10 éven át évi 6000 koronával hozzájárul. Egyben kijelenti, hogy a további 10 évre is megfogja ezen hozzájárulási összeget adni, amennyiben egyes zt a tartsáság viszonyában és üzemében idoközben lényeges változások be nem következnek, másrészt pedig a var. tanács azon kérdésekben, melyek elhatározása alá tartoznak, a tartsásággal szemben előzékenységet tanúsít. Kéri jelentését tudomásul venni.

Vasárnaptól — vasárnapig.

Diszpolgári oklevél. Ujvidék város december havi közgyűlésen Kohonyi Gyula államtitkár diszpolgárává választotta. A törvényhatóság küldöttsége Matkovits Béla főispán és Demetrovics Viadimir vezetésével csütörtökön nyújtotta át a diszpolgári oklevelet Kohonyi államtitkárnak.

Személyi hír. Kohonyi Gyula igazságügyi államtitkár e heten városunkban tartzkodott. Sétát tett a városban, Dr. Sziezák Lajos orsz. gyűlési képviselőnk, Radovánovics György orsz. képviselő és Dr. Koda Sándor v. orvos tartsáságában. Elragadtatással beszélt Ujvidék rohamos fejlődéséről, látható örömet keltett benne a város szép és modern haladása.

Kézimunka kiállítás az áll. polgári leányiskolában. Egy igen érdekes és jó izléstől tanuskodó kézimunka kiállítást rendezett a leányiskola lelkes és fáradhatatlan tanítóje Bitenbinder Helen. Páratlan jó izléssel megcsinált carabok, úgy színben, mint a dolog technikáját tekintve igen megfélemlenek a célnak. Az összehatás jóságát kellemesen fokozza az a sok szép virág, amelyet a tanulók maguk ápoltak és neveltek. Az iskola igazgatónöje aki rendkívül fogékony minden iránt ami a szívet lelket nemestü, újabbán kisvirág csemetéket oszt ki a növendékek között, hogy azokat ápolják gondozzák. — Angliában az iskolák mellett kertek vannak, hol a tanulók maguk dolgoznak, s folyton versenyeznek egymással igen szép és hasznos dolgokat produkálnak. Nagy örömmel látjuk Ujvidéken ezt az újítást, s reméljük, hogy az a nemzedék, amely ilyen vezetés alatt jkerül majd ki, nagyban elő fogja segíteni a »Virágos Ujvidék« megteremtését, ha minden ablakból egy már jól gondozott virág kandikál kifelé. Néznetünk szerint sokat jelentene na a többi iskolák is példát vennének a virágok ápolásáról. Mennyivel hasznosabb volna pl. latin, görög helyett olyanai foglalkoztatni a középiskolai tanulókat, mint pl. a kertészet, slójd stb. de nálunk Magyarországon még soká jutunk oda, hogy az izlést és hasznoságot tantervbe iktassák. A kézimunkával kapcsolatosan rajzkiállítás is van, a melyben bár némi haladást látunk az előbbi évekhez képest, még

Az Ujvidéki Városi Ártézi Jódosfürdő és

Vizgyógyintézet

az

egész
éven át
nyitva

Az ischiász, csúz, köszvény görvély, csontbántalmakban, idegességben szenvedők, női betegségek és vérbaj minden fajtájának

gyógyítása

a legnagyobb eredménnyel történik.

mindig feleletet várunk a következőkre! hol a z egyéniség fejlesztése. hol a tudatos fokozatosság, hol a látás nevelése, hol a kölcsönösség a rajz és kézimunka között, hol a tervszerűség? Reméljük, hogy a jövő rajzkiállítás erre is megadja a kellő feleletet. Úrsus.

Uj vasuti állomás. Az Óbecse—Titeli vasuti vonal és a Futaki ut keresztezésénél „Ujvidéki ártézi gyógyfürdő“ énevezéssel vasuti állomást kapunk. Varosszerte nagy örömet kelt ezen hír.

Záró ünnepélyek. A polgári fiúiskolában ma vasárnap, a felső kereskedelmi iskolában és a főgimnáziumban f. h. 29-én lesz záróünnepély.

Tűzoltó majális lesz f. h. 29 én Péter és Pál napján a lövődében. Gyülekezés a laktanyában d. e. 9 órakor.

Ertesítés. A polg. fiúiskolába, már július hó 3-8-ig is lehet beiratkozni. Tekintve a szeptemberi tömeges beiratkozásokat.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM - MENTES

természetes ásványvíz

ÜDIT-GYÖGYIT ÜDIT-GYÖGYIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedenceo idült uratjainál, nyugko- és fényképződés-női a légutak és a kiválasztó szervek nurotos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult.

ORVOSILAG AJÁNLVÁ

Főlerakat: DIETZEN IMRE FAI cégnél Ujvidék.

Ünnepség. Ma vasárnap délelőtt 11 órakor adja át Matkovits Béla főispán a Vöröskereszt egyet helybeli választmányának diszgyűlésén a városnáza disztermében Forster Géza var. tanácsnoknak, egyleti titkárnak, a királyi titkanteát, a Ferenc József rendet.

Harmadik osztály a gyorsvonaton Az utazó közönség és főként a kereskedelmi utazók körében nagy örömet fog kelteni a kereskedelmi miniszterium intézkedése, hogy a gyorsvonatonok is fognak III. osztályu kocsiak közlekedni, természetesen korlátozott számban. Azonkívül bizonyos vonatkerületekre sz. o. perletjegyek tekintetében, így éppen a tanácskara és a kereskedelmi utazásra való tekintettel is jelentős reformokat fognak életbe léptetni. Az ide vonatkozó előmunkálatok már igen előre haladtak. De több nagyobb szabású reformról is lesz szó a vasuti személyi díjszabások terén, melyet állítólag emelni akarnak.

Nyári mulatság. Az Ujvidéki Polg. Magy. Daloskör f. h. 2-án a polgári lövődében nyári ünnepélyt rendez a cs. és kir. 96. gy. ezred zenekara közreműködése mellett. Nagy virágos csemetti csata állatvásár szerencsekerék stb. Beléptití 1 kor. kezdte 4 órakor.

Az ujvidéki hölgyek örömeire megnyitott a Budapesti Csapke-Aruház fiókja

Kossuth Lajos utca 43 - 43 (Ménrath Palota.)

Hova naponta a legújabb divatcikkek érkeznek.

Csapkék méterje . . . . 2 (krajcártól)
Szalagok divat színekben 3 »
Fátyolyok » » 9 »

Keztyük párja . . . . 17 (krajcártól)
Női flor. harisnyák . . . 19 »
Férfi » » . . . 15 »
Selymek divat színekben 58 »

Ruhavásznak minden színben 3½ (krajcártól)
Schweitzit himzések . . 14 »
Blouz madeirak . . . . 43 »

És még sok szép meglepő párisi és brüsseli újdonság.

Megtékinthető vételkényszer nélkül

Halálozás. Sulyos csapás érte lapunk szerkesztőjét Cserey Miklós. Atyja Goldberger Jakab 80 éves korában hosszú szenvedés után, jobblétre szenderült. Temetése f. hó 22-én nagy részvét mellett ment végbe.

Tűz. Nagy riadalom támadt szerdán este 7 órakor a II. Rákóczi Ferenc utcában; ugyanis a 27 ik számú házban levő mészkereskedés zárt ajtai és ablakai résein óriási füst töltött az utcára. A közönség ezt látva az ablakokat beverte és hozzá láttak az ojtáshoz, kánakkal hordották a vizet az égő kosarakra és rongyokra, csak jól elkésve, midőn a tűzet egy pár gyors tüzoltó a közönség segítségével lokalizálta; félre verték a harangot és egész Ujvidék a helyszínen termett.

Uj levélborítékok. A kereskedelmi és iparkamarák az érdekeltek tudomására hozzák, hogy a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter a kamarák felterjesztése folytán az üzleti forgalom és postai kezelés egyszerűsítése céljából a magánipar által előadott levélborítékok postai díjgyonnyomattal való ellátását elvetve fogja léptetni. Az eljárás előreláthatólag már rövid idő múlva elbetelep.

Öngyilkos diák. Stojanovics János IV. oszt. magyar gim. tanuló, abban elkéséredésében, hogy orosz osztályzatot kapott f. h. 23-án meglelte magát. Jellemzi ez a eset ma hatalmasog, mely immár degenerált voltából kifolyólag keptelenek látszék a nehézségekkel való küzdelemre. Hova fog ez vezetni? . . .

Klinikai vizsgálatok a stuttgarti Katalin-kórházban megállapították: A legkülönbözőbb betegeknel a természetes . . . **Ferencz-József** keserűvíz épp oly biztosan, mint enyhén ható használatának bizonyult. Még az emésztő-csatorna gyuladása állapotára is, mely más használatoknál gyakran lehetetlenül teszi, a Ferencz József-keserűvíz alkalmazását megengedi. -- Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A széküldési-igazgatóság Budapestben.

Vilamos hajtóerővel berendezett szelölőzetével tartják folytonos friss levegőben a MOZIT és így a nyári idény alatt is zsufoit ház előtt mutatják be kiváló műsoraikat.

„Orient” cirkus megérkezett városunkba. Sok szép és ügyes dolgot produkálnak. Csak rövid ideig marad még itt.

Öngyilkosság. Sirodovics Dusán 42 éves a karlócai patriarka gazdasági alintézője f. hó 23-án d. e. a Mayer szállóban jobb halántékán lökte magát. Hátrahagyott levelében zavarosan adja elő tetének okát, úgy hogy belőle a tulajdonképeni okot nem lehet megállapítani.

A háztulajdonosok figyelmébe ajánljuk, hogy folyó évre érvényesített házadójastromok a városháza (i. sz. 13. ajtó) a városi tanács adóügyi osztályánál f. évi június hó 28-ától július hó 5-ig közszemlén vannak kitéve és hogy az esetleg sérelmesen megállapított adókat ellen a városi tanács iktató hivatalában július hó 2-ikát követő 15 napon belül benyújtható felebezzéssel élhetnek.

Uj gabona és terménykereskedés létesült az ujvidéki piacon, Handler testvérek régi ismert gabonáuzletbe Krishlaber Manó úr mint cégtárs belépett és úgy Rumán, mint Ujvidék és környékén nagyszabású üzletet folytat Handler és Kriszlaber cég alatt. Ezen üzlet finanszírozását az Ujvidéki Takarékpénztár fogja ellátni. Elég biztosítotték, ha ilyen kiváló pénzügyet áll a cég mellett. Így a kereskedelmi szakértelem az anyagi erélyvel párosul.

Nincs arviz-veszedelem. Jun. hó 1-e óta a Duna folyton apad. Vizállás: június 1-én 4.71 június 20-án 4.38.

Kérem. Nagy nyomorban élő, mindkét szemére vak, munkaképtelen öreg asszony járt szerkesztőségünkben. Lapunk után fordult a nagy közönséghez szegélyért, hogy éhen ne keljen vesznie. Kérjük Ujvidék humánus közönségét juttassa el adományát a valóban segélyre szoruló szegény asszonyhoz. Címe: özv. Vizesi Báltinné szült Toth Lidia Attila utca 64.

A déli vasut és az ujvidéki városi Arzei Jodos gyógyfürdő. A cs. és kir. szabadalmazott Délvasut Pársaság magyarországi igazgatósága e hó 20-án szerződést kötött a Városi Arzei Jodos Gyógyfürdő igazgatóságával, mely szerint a Délvasut mindazon hivatalnokait és alkalmazottait, akik csuzban, kőszvényben, ischiásban, görvélyben, csontbántalmakban stb.-ben szenvednek, ez év július 1-től kezdődőleg az ujvidéki Városi Arzei Jodos Gyógyfürdőbe utalják be és egyuttal a Lipik fürdővel eddig fennállott szerződését az ujvidéki gyógyfürdővel kötött szerződés aláírása óta megszüntette.

Az ujvidéki „Orient” ásványvíz diadala. Minden ujvidéki büszkeséggel kell, hogy eltötsse az a tudat, hogy ismét szaporodott azon iparcikkeknek a száma, amely erős kivitelre számíthat. Nap-nap után hatalmasan megrakott társzerek vizsik az „ORIENT” jelzéssel ellátott ládákat, melyek telve kitűnő ásványvízzel le a Ba ka felé, Belgrádba, Söfába, Galabá, Ruscukba, Bukarestbe, jutnak. De nemcsak Balkán fele, hanem az ország minden részéből tömegesen érkeznek a rendelések, amelyek mellett az ujvidéki fogyasztás igazán eltörpül. Öszintén örövendük, hogy ezen kezdő iparvai alutunk a kezdett nehézségeit leküzdvé ilyen diadalmasan hódít magának teret.

Csenej szállásiak vasuti állomást kérnek. Kérelmüknek a városi tanács okvetlen helyt fog adni. Hogyha tekintetbe vesszük a nagy városokat, melyek mindég azoi törekszenek, hogy a környéket a belvárossal szoros és közvetlen összekötésbe hozzák és ezáltal a várost kiterjesztik, módott adnak a külváros termelő népek, hogy terményeiket a városba hozzák és itt kellőkép értékesítsék.

Figyelmeztetés. A mai lapunkban megjelent „Kerékpár és pneumatikus kétékű járművek tulajdonosainak figyelmébe” című hirdetésre az olvasóközönség figyelmét saját érdekében felhívjuk.

Szent Jiván tűzek. A népszokások minden évben ismétlődő jelen korhoz nem illő szertartásai sok szerencsétlenséghez hoznak vagy hozhatnak közre. Ilyen a szent-istvánnapitűzúgás is. Városunk mellett utcajn úgy máglyákat rakott a babonás nép és fiatal leányok ugráltak azokon át. A hatóság közgeinek közbe lépése dacára is folytatták a veszedelmes játékot. A baj meg is történt a Magyar utcában egy 6 éves kis fiú arca elbebukott a tűzbe és arca összeégette. Szerencsére egyéb baja nem történt. Csodálatos, hogy a köznép nem látja be az efféléknek úgy a testi

épségre valamint a magán és közvagyonra való veszedelmes voltát.

Megszűnt a száj és körömfájás. A városi magyar kir. állatorvos f. h. 23-án Ujvidék városra szaló zárt feloldotta. A szarvasmarhák adás-vevési forgalma tehát szabaddá lett.

Vásár. Pincéd községben f. h. 25-én országos vásár van.

Képesítő vizsgálat. A felsőkereskedelmi iskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyamon képesítést nyert 27 tanuló, míg két hó mulva tartandó javítóvizsgálatra utasítottot 9 növendék.

Válasz.

A „Bácska” 44-ik számának Sport rovata alatt megjelent UAC-ra vonatkozó cikkére.

Nagyon fájhat a Zombori Sport együtlenek az, hogy nem vehettek részt az Ujvidéki Athlétkai Club június hó 4-én és 5-én rendezett kétnapos versenyén.

Fáj, hogy nem szaporíthatta sikereinek számát (?) eggyel, mert különben nem irt volna a club t. titkára a Bácska c. lapban olyan elkeseredetten a versenyről, nem szidta volna a rendezést s főleg nem hozott volna annyi lehetetlen s hazug dolgot az UAC-ra.

Mert nézzük csak, miket irt a Bácska 44-ik számában Sport rovatában Schmidt I. József (slj),

„ . . . A közönség — úgymond — semmi esetre sem fővárosi közönség, amely kétköznap is kimegy a pályákra . . . ”

Van szerencsém tudomására hozni, hogy a verseny pünkösdi vasárnapján és hétfőjén lett megtartva. Igaz, hogy hétfő hétköznap, de pünkösdi hétfője van akkora ünnepp, hogy akkor szünetel minden munka s hogy akkor rá ér a publikum. Vagy talán Zomborban nem ünnepp a pünkösdi hétfője? Ez esetben bocsánatot kérek.

Igy ír tovább:

„ . . . Megkeresték együtlenkét, hogy küldje a football csapatát. Mi, kik szntén a megalakulás vajudasán vergődünk át, egy esetleges 7-es tornát helyezhettünk csak kiállításra trainingelején állván. Propozicioakra semmi válasz. Két nappal a verseny előtt sürgöny útján hívják csapatunkat. Mi sem természetesebb, mint hogy ezek után nem mehettünk . . . ”

Válasz ere a következő:

Megkeresésünk április hó 21-én történt. A válasz 24-én érkezett meg. (Jónás István, a ZSE volt titkára ügylátszik nincs tisztában a hónapokkal, mert ezen levelét így dátumozta: »Zombor, 1911. aug. 24.») E levelben értesít bennünket, hogy hajladók részt venni versenyünkön.

Május 9-én ilyen tartalmu táviratot kaptunk: »Footballozók utiköltségét megtérítik? Válasz rögön».

15-én sajnálattal jelentik, hogy a versenyen nagy elfoglaltságuk miatt nem vehetnek részt.

Nedelykov Vladimir épület és diszmű bádogos

Ujvidék Buza-tér 10 szám.

Elvállal mindennemű e szakmába vágó munkát, épület-, toronyfedéseket, tetőcsatornázást stb. stb.

ALLANDÓ NAGY RAKTÁR: öntött vas-és zománczott edények továbbá evőeszközök alpacca-és china ezüst áruk, nikelezett és rézedényekből. Nagy választék saját készítményű minden alaku fürdőkádák és permetezőkből.

Különféle szépformájú házi és cukrászsütemények kisütéséhez használható modellek.

Levelükre Május 17-én feleltünk. A válasza erre 21-én érkezett, melyben többek közt ezeket írják: . . . »kérjük felvenni programjukba a kalapácsvetést, mely sportot ott aligha ismerik. Ha esetleg nincs és nem akarják meghoztatni, úgy lehoznánk a mi-enket»

Tehát nyerni akarnak? Oh azok a babérok! Megírták, hogy lejön football csapatjuk. Tehát már megint versenyeznek!

Május 30-án ezt a sürgőnyt vettük: »Football csapatunk nem jöhet, — zombori sport egylet»

Tehát nem úgy van, ahogy a lap írja, hogy semmiféle kérdésükre és kérésükre nem reagáltunk!

Igy ír tovább a cikk:

. . . »a nagy garral hirdetett vidéki gárda szépen otthon maradt . . . »

Ez nem igaz, mert Szegedről, Aradról és Verbászról itt voltak az előre jellzett atlétaik.

. . . »Meghívó levelünkben csupán bácskai egyletek indulása volt jelezve a »clubközi versenyen« És mit látnak? azt, hogy a díjakat temesvári, aradi és szegedi versenyzők vitték el . . . »

Csodálom, önök úgylátszik nem jól látják, mert a díjakat a temesváriak nem vitték el, már azon egyszerű oknál fogva ismert nem voltak itt temesváriak. S ami a »clubközi«-t illeti tisztelettel kérjük, hogy ne tessék addig rágalmozni, amíg nem tudakozódnak valami után. A MOSZ az anya egylet kerületi versenyit engedélyezett. Tessék tudomásul venni!

. . . »Ha egyletünket ideje korán értesítik, hogy tagjaink kellőleg elkészülhessenek, a zombori gárdára mindenkor számíthatunk . . . »

Már megint a babér után áhítozik a »gárda«. Különbön azt hiszem elég korai volt értesítésünk. 44 nap untig elég. Vagy önöknek ez nem elég? Vagy ha önöknek nem elég a 44 nap, hát, hogy volna nekünk elég a kalapácsvetést 13 nap alatt be trainirozni? s ami a legérdekesebb, hogy azt írták: »Ha esetleg nincs (t. i. kalapácsvetőjük) és nem akarják meghoztatni, úgy elhoznánk a mi-enket . . . »Tehát egy nap alatt gyakoroljuk be az a sportot, melyről maguk többek közt ezt írták: »Tessék felvenni programjukba a karikavetést, mely sportot ott aligha ismerik . . . »

Szép igazán! De hisz különben érthető, mert ez a szám legalább biztosítva lett volna önöknek.

Igy ír aztán a cikk:

. . . »Ennyi panasz után alig merünk előhuzakodni azzal, hogy udvarias sorainkra, melyben tudósítást kértünk a versenyéről nem is felelték . . . »

Hát persze, hogy nem feleltünk.

Ha akarnak tudósítást, küljenek ki egy tudósítót. Vagy nincs tudósítójuk? Pardon, ezt nem tudtuk.

Végül így ír:

Nem pártoskodni, lerántani akarunk. Nem! Szeretettel elősoroltuk azt, aminek jövőben való meggátlása a jóakaraton fog múlni . . . »

Köszönjük őszintén a lelki prédikációt, de nem kérünk belőle, nem kérünk először azért, mert nincs rá okunk, mert ha szükségünk volna rá, úgy az anyaegylet teljesítené ezt.

Igazán sajnáljuk, hogy nem jöhettek közeink s nem vihettek el tőlünk egy pár érmet. Mert hogy ez bánja önöket

is kiténik, midőn ezt írják: »Pedig szivesen rándultunk volna le versenyükre . . . »

Na nem baj, majd legközelebb, akkor mikor majd be trainirozták magokat.

S majd felkérjük a közönség nevében Schmidt L. Józsefet, a ZSE t. titkáráját, hogy a »Bácskák«-ban min e lap Sport rovatának vezetője, igazabb híreket írjon, mert különben eltalálja veszíteni szavahihetőségét.

Kojov Otta János.

az U. A. C. elnöke.

Hirdetmény:

Biztosítási üzletszerzők 2000 korona havi fúcumra napi általánnyal és jutalékkal elsőrangúintéztet vezérigénységénél felvétetnek: Cim a kiadóhivatalban.

Az uvidéki kenyérgyár

Buzatér 18. mely eddig

Sztojánovics & Társai

tulajdonát képezte

Schoszberger Lipót

tulajdonába ment át,

ki minden törekvésével azon lesz, hogy e fellendült vállalatot a t. fogyasztó közönség meglegedésére tovább vezesse.

Kiadó!

Szép emeleti uri lakás

a Menráth palotában. Közlebbit a Menráth butorházban.

Kossuth Lajos utca.

Házneladás.

Epres utca 53. számú és Attila utca 16. számú házaimat igen jutányos feltételek mellett eladom.

Házaim jövedelmező befektetést eredményeznek.

V. Nagy András

Kerékpár és pneumatikus-kerékű járművek tulajdonosainak figyelmébe!

Sok pénzt, fáradságot, bosszúságot és időt takarít meg, balesetet hárít el, ha járművének tömítőjét „Mobile”-vel ellátja.

Mobile azonnal tömíti a pneumatikon keletkezett lyukakat.

Mobile olcsó és könnyen kezelhető.

Mobile káros alkatrészeket nem tartalmaz.

Mobile a gumit konzerválja.

Mobile-vel a használati utasítás alapján bárki is könnyen elbánhat.

Egy próba feltétlenül meggyőzi Önt a

Mobile kiválóságairól. — Kapható:

GYENES EDE műszaki vállalatnál, Bpest, V.,

Akadémia-u. 14.

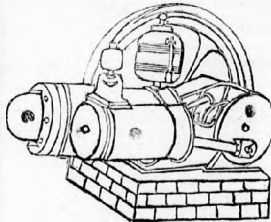
Helyi képviselők vagy bizományosok kerestetnek.

Prospektus ingyen.

Ujdonság!

Ujdonság!

Nyersolajtüzgép.

Különbösen megbízható hajtórőr. Legolcsóbb üzem! Feltétlen jóállás! Kedvező árak és feltételek. Nem kell gépész! Nem robban! Nem tűzveszélyes! Nincs pénzügyőri ellenőrzés alatt Nincs kazán! Egyszerű üzembenhelyezés! Bárkinek rendelkezésére adunk gépet díjtalanul annak a beigazolására, hogy gépeken a legmegbízhatóbb és legolcsóbb üzemet szolgáltatja. Aránylatlaltal díjtalanul szolgál 2-től 60 PH-ig.

PALFY TESTVÉREK vasöntő és gépgyára SZEGED. Alapítotott 1817.évben. 20 arany éremmel kitüntetve.

Nincs igaza

ha azt mondja hogy

Ujvidéken nem lehet mindent a legjobban vásárolni és mégis olcsón, mert ezt **megcáfolja**

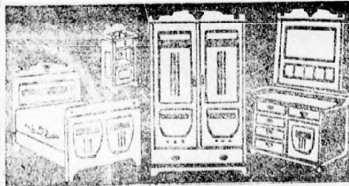
Grosz és Krausz

nagyáruháza ahol

lehet legjobban és legolcsóbban butort függönyöket és szőnyegeket beszerezni.

Telefon 24. == U J V I D É K. == Telefon 24.

Gyermek-kocsikban nagy választék.

Stinghny! Megcáfolta a nagy állatsereglet!

Baics zeneiskolájában Ujvidéken diplomált tanárok modern zenepedagógiai alapon tanítják a zeneművészetet, havi 10 kor, tandíj mellett. A zeneiskola előkészít főiskolai zeneiskolák vizsgáira

Szives tudomásul!

Mély tisztelettel tudatom tisztelt közönséggel, hogy **Ujvidéken, Rákóczi Ferenc-utca 15-17 szám alatt (a volt Weisz Adolf féle)**

köser étkezde és húsfüstöldét

a mai modern kornak megfelelően teljesen újonnan berendezve f. évi május hó 21-en megnyitom.

Főtörekvésem mindenkor az leendő, hogy a tisztelt vendégeimet kitünő, tiszta és izletes ételekkel kiszolgáljam, s a legmesszebbmenő igényeiknek megfelelhessenek.

Füstölt húsarúk budapesti és bécsi elsőrangú cégekétől naponta teljesen friss állapotban hozatnak forgalomba.

Naponta frissen csapolt budweisi és kőbányai sör kitünő szerémi borok.

Abonenseket elfogadok.

A nagyrabecsült közönség pártfogását kérve vagyok

kitünő tisztelettel

KOHN J.

Köser étkezde és húsfüstölde tulajdonos.

Rákóczi Ferenc-utca 15-17,

Eddig: Rákóczi Ferenc ut 74

Most: Petőfi utca 38.

Műasztalos.

Ma már ezen iparág rendkívül szépen fejlődött.

Szorgalmam, szaktudásom képessé tesz engem arra, hogy a műasztalos mesterség fejlődésével lépést tartsak és a modern igényeknek mindenkor megfelelhessenek.

E végből műhelyemet nagyobbítottam, jó munkásokat szerződtettem. Műhelyemet a Petőfi utca 38. szám alá helyeztem át és ott fokozott buzgalommal iparkodom t megrendelőmet teljes mértékben kielégíteni.

Rajzokkal díjtalanul szolgálok.

Teljes tisztelettel

Sipos Jenő műasztalos. as

Appollo-színház

Ujvidék.

A lelegegásabb közönség kedvelt szórakozó helye. Kétnaponként változó elsőrangú, fővárosi, szigorúan családias műsor! — Kényelmesen berendezett, jól szellőztetett helyiség.

**A kepek szilárdak
világosak és rezgésmentesek.**

Előadás kezdete hétköznaponként este 6-tól 11-ig. — Vasár- és ünnepnap d. u. 4-től

Hová siet?

A Kenyér utcába Peller Józsefhez cipőt rendelni.

— Másnál is rendelhet.

— Igen, de sehoh nem kapok olyan elegáns, jót és olcsót, mint itt. Peller mindig jó anyagot tart raktáron, nagy a szak-tudása.

Hiába, minden mester-éret érteni kell.

Iparkodom, hogy mielőbb kényelmes cipőhöz jussak.

A régi jóhírű SÖRCSARNOKOMAT

újonnan egészen átalakítottam kellőleg berendeztem és a kerthelyiséget is teljesen diszitettem. Sörcsarnokom vezetését **TOMASEV MILAN** urra bízom, ki gondoskodik arról hogy a t. közönség izletes, jó kenyha, kitünő mindig frissen csapolt Budweisi-sör és egyéb italoktan élvezet talájon. Az egész város belterületén nincs vendéglői helyiség, melynek olyan ker-je lenne, mint az én sörcsarnokomnak.

Egy zónaeggel 10 krajcar.

Teljes tisztelettel

Szlávnics Dusán

Laktanya u. és Beresényi utca sarok.

Szerémi-Borozó

Ujvidéken

Kenyér-utca 23. szám alatt a Központi Hitelintézettel szemben, melyben **Schwarz József** úr saját termésű borai, egetett törköly pálinkája, a 27 holdnyi kamencai Paraga hegyen lévő szőlőjéből, poharanként vagy zárt palackokban mérsékelt árak mellett kerülnek kimerésre.

Megrendelések 50 literen felül hordóban **Schwarz Testvérek** irodájába intézendők (Halter 12. sz.)

A borozóban olcsón és jól lehet étkezni.

Minden hétfőn este halpaprikás.

Kereskedőt és szabókat a vevőközönséget egyaránt érdekli, hogy

UJVIDÉKEN Kossuth Lajos főutcában a nagy dohánytözsde épületében

gombkötő-és paszmány

MŰHELYEMET

úgy rendeztem be, hogy a gombkötészet és paszmányozás minden képzelhető fajtát nagyán állíthatom elő.

bKereskedőknek és szabóknak nagyobb megrendelésnél árengedmény.

NAGY BELA

gombkötő és paszmányos.

Szab. pálinkafőző készülék, ön-működő kiöntéssel.

A legújabb és legcélszerűbb saját találmánya szábadalmazott pálinkafőzőgépek és az általánosan en-mert legjobb pernospora permetező gyártója.

Jovanovits T. Milan

REZMŰVES. UJVIDÉK

Bercsenyi Miklós és Lázár-utca

sarkán 12. sz. alatt

ajálja rézműves készületeit.

STEFANOVITS L. Fia Ujvidék

Alapított 1866.

Kossuth Lajos-utca 27.

Telefon szám 78.

Elsőrendű kékkő, Dupuy-féle buza magosávaja.

Legelőbb kávéraktár.

Minden fajta ásványvíz nagy raktára, mindig friss töltésben. Californiai gyümölcs. Friss Szardínia és keleti tengeri hering.

Konzervált főzelék dobozokban. — Görög gyógyborok.

[Naponta friss tea] a főhercegi tejjgazdaságból. Bajor sör palackokban. Asztali cserge borok és pezsgő, legfinomabb lipuerek

Prágai sonka, legfinomabb Sajtfélék. Befőttés gyümölcsök Minden friss állapotban és a legolcsóbban.